

САДРЖАЈ

Др Хуго Клајн: О КРИТИЦИ

Михо Политео: НАШ ДОАЈЕН

Јунус Међедовић: О ПРОБЛЕМИМА ТИТОГРАДСКОГ
ПОЗОРИШТА

Војислав Жижсић: ПОЗОРИШТЕ НАЈМЛАЂИХ

Баро Крилетић: ЗА РАЗМИШЉАЊЕ
НАША ТЕХНИКА

ЛИСТ ИЗДАЈЕ СИНДИКАЛНА ПОДРУЖНИЦА НАРОДНОГ
ПОЗОРИШТА — НИКШИЋ

Уређује редакциони одбор

Одговорни уредник РОМАН САФУНЦИЋ

Фотографски прилози: Војо Раичевић и Вељко Филиповић

Насловну страну израдио: Илија Петковић

Цијена 30 динара

Штампа: Штампарско предузеће „Обод“ — Цетиње

Д-р ХУГО КЛАЈН:

О КРИТИЦИ

Критика, била усмена или писмена, поверијиво спомешена или објављена, неопходна је уметнику, не зато што доноси пресуду или што даје оцену, него зато што, пре свега осталог, утврђује како је уметничко дело деловало на публику. Сентенција, изречена са узвишеног места и с узвишиним ставом судије или рецензија, дата са висине професорске катедре, без важности је, ако необразложено и недокументовано заступа једно мишљење, а излишна, ако само понавља општи суд.

Анализирајући деловање претставе на публику, критичар мора бити свестан своје одговорности и својих обавеза према публици и према ствараоцима претставе и према позоришној уметности. А ко може имати користи од надмених речи човека који, препричавши оно што је о писцу и делу прочитao у једној књизи или у два члanka, место да код публике повећа и пробуди разумевање за претставу, доноси пакосна задјања и бочкања; место да редитељ и глумцу каже како је претстава на њега делобала, до казује им да је он дело и улоге другачије и боље скватио него они: место да помаже развој позоришне уметности, с уживањем истиче њене неуспехе и недостатке.

Публици треба да објасни критичар оно што је она нејасно осетила и да је упозори на оно што је она сама приметила, да рашчлани шта је у претстави

плод ауторовог, редитељевог, глумчевог итд. стварања, што дело и претстава хоће да кажу и колико јесу или нису у томе успели; а не треба да тражи длаку у јајету, из које би могао испрести неку од својих танаких духовитости и да изопачаје слику, коју су гледаоци сами створили па претстави.

Позоришне уметнике критичар треба да помаже у њиховим напорима, у њиховим лутањима и тражењу правог пута, да одлучно подржава исправне тенденције и јасно излаже где се застрављује; а не да концепцији редитељевој, не усугубљујући се у њу, супротставља своју сопствену, као једино исправну и могућу, а глумцима да даје дobre и рђаве оцене, као да је он неки изасланик, пред ким они полажу испит!

Али јој већа него према позоришним уметницима је одговорност и обавеза критичара према позоришној уметности. Он мора бити свестан, да је и сам радник у тој области, саодговоран за никак или висок ниво те уметности, саборац који са трудбеницима у позоришту има исти циљ.

„Морају такови људи критике писати — вели Стерија — који имају бистар разум, непокварено срце и читањем класичких сочиненија изображену укус“. (У чланку: „Још нешто, на нешто о

(Наставак на другој страни)

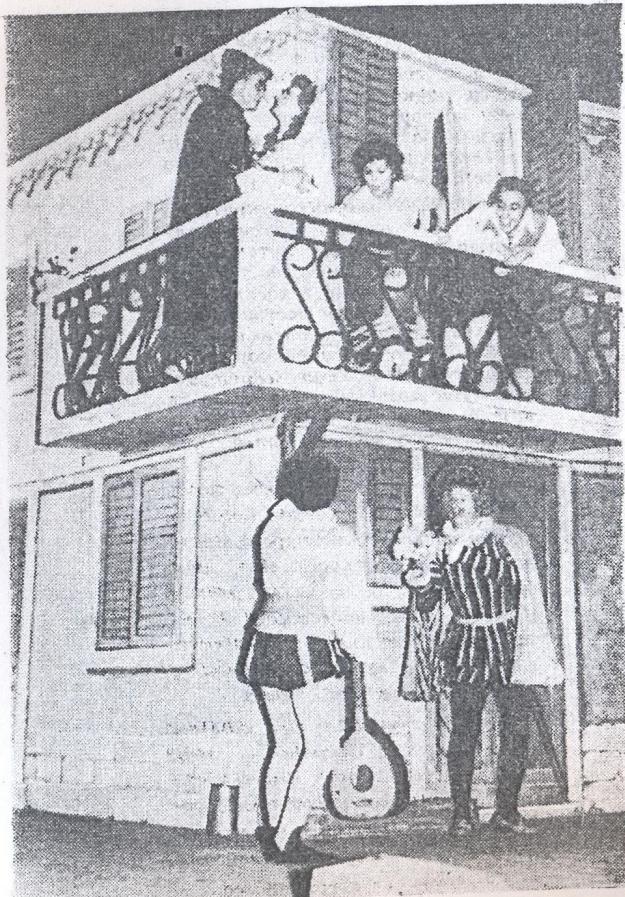
(Наставак са прве стране)

критици"). Критика не треба да буде писана сине ира ет студио, напротив, она се мора писати са гневом и љубављу, — али и гнев мора потицати из љубави, из љубави према позоришној уметности и љубави према истини и према човеку.

А тако она треба да буде и примљена од критикованог: хладно са супериорним потешкотом и слегањем рамена, него као реч саборца и сарадника, трудбени-

ка, који обделава заједничко поље. Рђава — не неповољна, него рђава критика, неоснована и неизлачка, уображене и пакосна — са гневом; добра — неповољна, него праведна, оправдана, писана са осећањем одговорности и љубављу (за позориште, за позоришне раднике и позоришну публику — са захвалношћу и признањем.

(Одломак из књиге: „Основни проблеми режије“).

Сцена из првог чина „Дунда Мароја“ у режији В. Афрића. На балкону: Маро: М. Оташевић, Лаура: К. Марковић, Петруњела: Г. Гошић, Попива: М. Марић. — Доље: Помет: Р. Сафунџић, Уго: Б. Шарић.

Сцена из „Чајђинице на августовској мјесечини“ у режији В. Афрића

Током фебруара мјесеца Народно позориште у Никшићу дало је двије премијере: Држићевог „Дунда Мароја“ и Патрикову „Чајану на Окинави“. Обје премијере поставио је на сцену као гост наш истакнути позоришни радник и редитељ Вјекослав Афрић.

Ове двије претставе су показале, да је овај, бројно мали, ансамбл прошао кроз руке добра редитеља и поизнаваоца заната, који је своје знање и искуство с успјешком пренео на колектив. Ове су претставе и за публику значиле освјежење. За ансамбл била је то добра школа, увијек потребна, не само једном малом провинцијском, него и већим ансамблима, јер у глумачком послу треба стално учити, да се не би заостало, а свака стагнација уствари значи назадак. Из тих разлога не можемо, а да не истакнемо правилно скватање свих одлучујућих фактора, који су омогућили ово гостовање редитеља Афрића, јер је то правilan пут за уздизање колектива. Увје-ренi смо да ће на томе путу истрајати и у будуће!

НАШ ДОАЈЕН

Затекао сам га... у гардероби? — Не! Међу кулисама пред излазак на сцену? — Не! На проби са текстом нове улоге у рукама? — Не! — Саву Њуњића, нашег доајена, најесам тамо затекао. У позоришту њега бих могао затећи једино с ове стране рампе — у гледалишту, како са изразом задовољства прати достигнућа нас младих.

Сава Њуњић се негдje концем сезоне, у љето 1953, посљедњи пут појавио пред никшићком публиком у улози Живана у комаду „Дукат на главу“. И кад се те летње вечери спустила завјеса, нико у гледалишту није сањао да је присуствовао посљедњој претстави овог вриједног и преданог позоришног радника. Повукао се нечујно и тихо послје чедесет и три године плодног рада, жељан одмора и тишине.

Затекао сам га у клубу његовог омиљеног „Захумља“. Кад сам му рекао зашто сам дошао, погледао ме је благо, сјетан осмјех прелазио му је преко усана, а затим су почеле да навиру успомене, сјећања на далеке дане, када је Никшић живио релативно мирним животом црногорске варошице од три хиљаде становника.

... Било је то 1909 године. Сагоје тада био млад, пун почетка, са очима упртим у живот који је био пред њим. Био је обућар по занимању и већ пуних осам година пајевао у хору „Захумља“, оног истог „Захумља“ чији је он данас одани и активни члан.

У Никшићу је тада покренуо групу позоришних аматера Никола Константиновић, берберин. У тим данима чкиљавих, петролејских лампи, блатњавих улица, без сале подесне за игру, тај берберин, занесењак и ентузијаста,

Сава Њуњић као Хаци Тома у „Коштани“

спремио је „Балканску царицу“, а Сава Њуњић играо је Угљешу.

Тежак је био први наступ. Сјећа га се он и данас врло живо. „Пред излазак на сцену, уплашио сам се. Почеко да дрхтим. Збунио се. Тада је дотрчао редитељ Никола и гурнуо ме. Кад сам се нашао пред публиком, све је било у реду!“

Претставе су даване по кафанима, у баштама. Публика је са живим интересовањем пратила рад ових подузетних и дивљења вриједних људи.

Чудно то звучи, а ипак истинито, да је 1910 год. у режији истог Константиновића игран Шекспир.

(Наставак на петој страни)

НАШ ДОАЈЕН

(Наставак са четврте стране)

ров „Отело“. Сава је тада играо Подрига. Претставу су давали тада у башти, а позорница им је након премијере изгорјела. А како и да не дође до пожара, кад су им једино освјетљење биле петрољке.

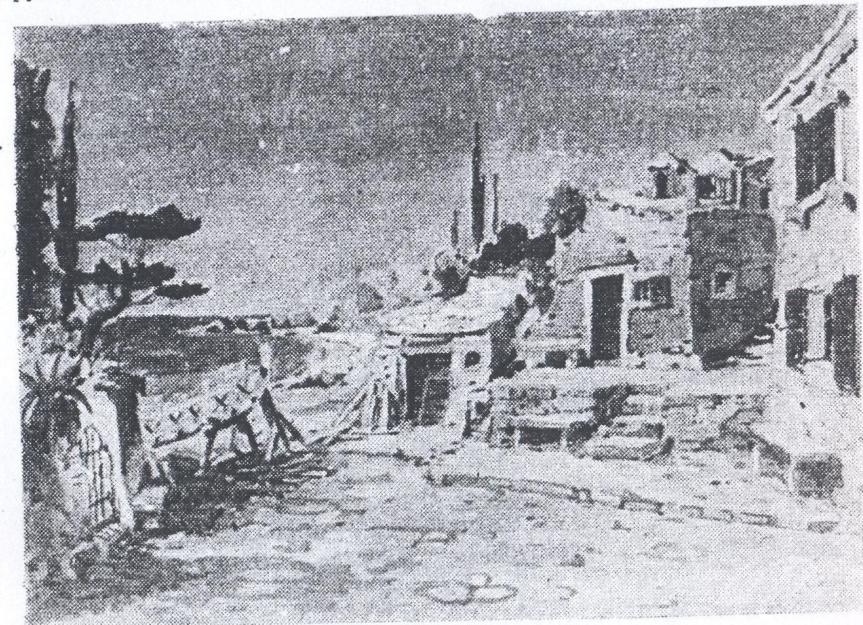
Ратови који су нашли омели су напоре ових људи, али кад се одложило оружје, поново се Сава Њуњић нашао на позорници. Да ли се игра у кафани или у башти? — Да ли је комад лако или тешко опремити, то за њих није било важно. Младост је то била пуна љубави за посао, који су безграницно вољели, и за њих препрека није било.

1921 налазимо га у позоришној групи, основаној од радника, „До-

брица Милутиновић“. Та група је за врло кратак период успјела да формира поред драмске групе и тамбурашки сркестар, али бива ускоро забрањена, јер ондашњим властима у Никшићу то није ишло у прилог.

Напредна мисао окупља све више поштене људе у Никшићу. Повезује их, и они осјећају да морају имати трибину преко које ће непосредно дјеловати на масе. Прилозима грађана, претежно занатлија, 1926 завршен је у Никшићу Дом занатлија са подесном салом и позорницом. И отада, па све до оног летњег дана 1953, са јединим прекидом у току Другог светског рата, Сава Њуњић ће на тој сцени остварити низ лико-

(Наставак на једанаестој страни)

Скица једног чина Војновићевог „Еквиноција“ у инсценацији Ј. Крижека к. г.

О ПРОБЛЕМИМА ТИТОГРАДСКОГ ПОЗОРИШТА

РАГОВОР СА УПРАВНИКОМ ЈУНУСОМ МЕЂЕДОВИЋЕМ

— Када се надате да ћете почети са претставама?

— Када буде готова нова зграда, а када ће то бити, велики је знак питања! Нешто нас је омело и за ово вријеме, јер се није могло радити. Али напомињем, да има и прилично индолентности код самих грађевинара, тако да се то одувожачи, а публика очекује са нестремљењем претставе.

— Чујемо да већ имате приличан број дјела спремљених и готових за извођење?

— Укидањем републичког позоришта, Титоград је почeo формирати нови ансамбл и то са приличним закашњењем. Но залагајем самог колектива, који је радио под прилично тешким околностима (хладноћа, скученост простора), по разним просторијама где се чула сва прадска бука, као и низ других перипетија које је колектив доживио (с обзиром да није имао своје куће), ми смо спремили један лијеп број дјела, која стоје пред премијером. То су: Шекспиров „Отело“, „Где је истинा“ од Пираандела, затим Голдонијев „Лажац“, „Несахрањени мртваци“ од Сартра. Да би сбиљежили јубилеј Сремца и Стерије, спремаћемо: „Иванку славу“ и „Лажу и паралажу“. — На репертоару су нам још Салакру, Сарај и Тенеси са три једночинке.

— Реците нам, што вас је навело да пођете овом репертоарном политиком, наиме видимо мало домаћих ствари на вашем репертоару?

— Прво због литературе. — Готово сва наша позоришта у Југославији теже за финансијским ефектом, но ми ћemo то ставити у други план, и ако вјерујемо, да ћemo због тога претрпjetи извјесну критику... Но, у колико се појави неко добро, али добро, домаће дјело, — ми смо спремни да га одмах прихватимо и спремимо... сматрам да ми морамо нашу публику, заправо то нам је и дужност, да упознамо са великим достигнућима стране савремене литературе.

— Добро, а да ли ваш умјетнички колектив може савладати тај посао?

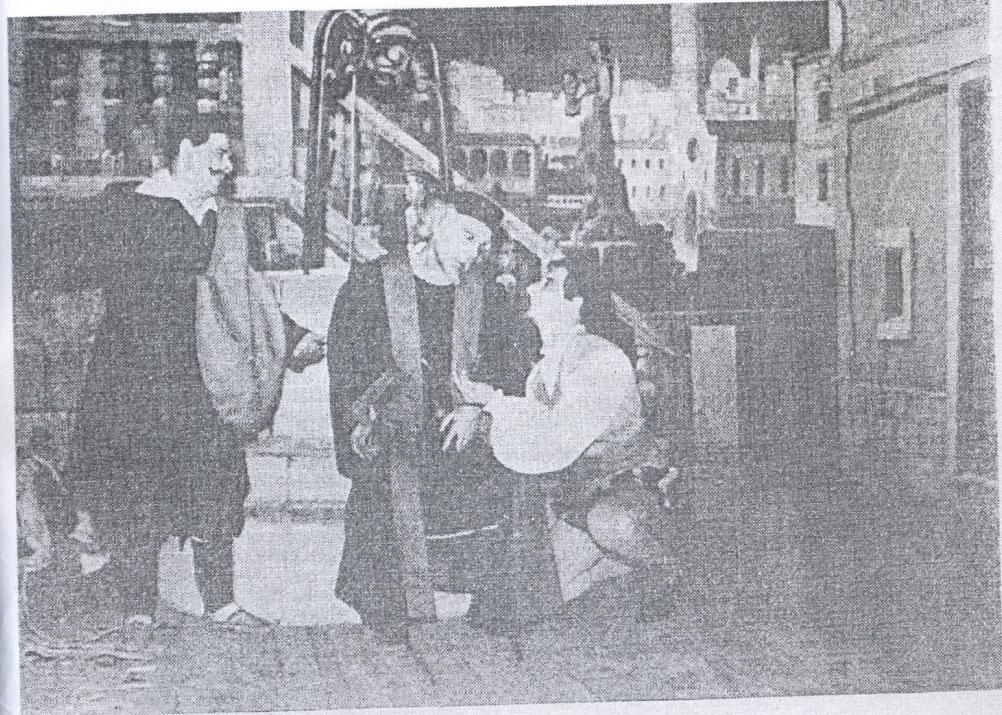
— Оно што је најважније — баласта у трупи немамо, али су нам прилијан проблем „средњаци“. Но то није случај само код нас.

— Како мислите ријешити тај проблем? — Можда доласком нових?

— То је исто једна прилично болна тачка. Проблем су станови.

— Ми у нашем листу посвећујемо једну рубрику позоришту критици, — можете ли нам ви нешто рећи о томе?

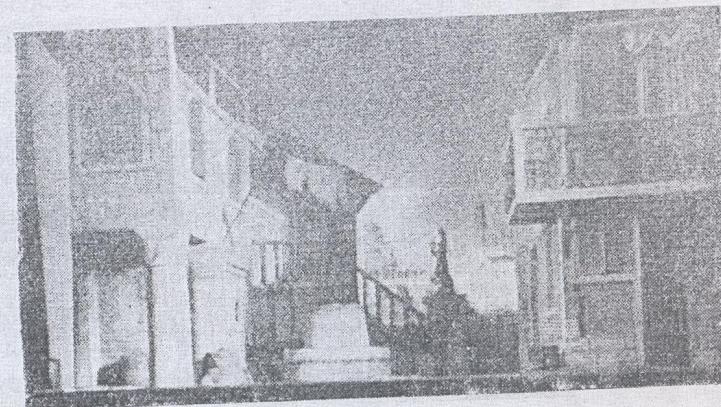
— Могу вам рећи да готово ни са једном критиком, нарочито у новије вријеме, нијесам одушевљен! Ево зашто. Да би се писала критика о позоришту, треба познавати све позоришне елементе: и маску, и сцену, и глуму, и режију, каткад и музику итд. јер је позориште синтеза свих тих умјетности. Међутим, наши критичари у то уопште не улазе, већ похвале или покуде некога глумца или редитеља и то је све.

ДРЖИЋЕВ „ДУНДО МАРОЈЕ“ НА НИКШИЋКОЈ СЦЕНИ

„Дундо Мароје“ у режији Абрајића. Вокчило: Д. Јечић, Дундо: Б. Крилетећ, мет: Р. Сафумцић (слика ове).

• • •
Инсценација В. Абрајића за „Дундо Мароје“ (слика до-).

Позориште најмлађих

ЛУТКЕ ЂЕ ДА „ГОВОРЕ“ И У НАШЕМ ГРАДУ

„Тамо далеко, преко седам брда, у лијепој баштици и трошној кућици, живјела је са својом бакицом Црвенкачица...“

„Тамо далеко, далеко...“ уводи, ријечи, које често чујемо у средини младих и најмлађих, остајале су штуре и далеке малом слушаоцу, губиле се из сjeћања и маште дјетета, остајале као лапки ехо, да најпослије изблиједе и нестану. „Нестану тамо преко седам брда...“ и заједно са причама падну у заборав.

Оно што приповиједач не може да постигне: да ѹформи праву слику у машти дјетета, да говорно и визуелно споји, постиже позориште за дјецу и позориште лутака.

Пут позоришта лутака је дуг. Из Индије прелази у Персију, а Европи га даје Арабија прекотрговаца, луталица и освојачких хорди. Родило се у колијевци бајки, живјело за одрасле и млађе, овесељавало одалиске, махараше и емире, било у циганским и професионалним рукама, одржало „Првенкачицу“, „Трнову ружишу“ и др., било тема „Махабхарате“, кретало се свијетом „тробухом за крухом“, а по једној хипотези остало вјечити дужник Цигана за „одржавање врсте“. Египат га има, а стари Атињани у Бахусовом позоришту гледаху „чудесне згоде малих бгова“. Јуриш се чуо, копља су ломљена, мала бојна труба пискавим гласом звала је нове јунаке на сцену Хероновог позоришта. Шта све није црква користила? По трговима, вашарима

(Наставак на деветој страни)

ЖИЖИЋ ВОЈИСЛАВ

Послије студија на АКУ — отсек сценографије и сликарства на ВПШ уписује се на филозофски факултет у Загребу. Дао двије изложбе карикатуре у Никшићу, више инсценација, основао Клуб сликара на ВПШ и ликовну секцију друштва „Просвјета“ у Загребу. За радове награђиван од ССЈ — Загреб. Сада руководи оснивањем и радом дјечјег биоскопа и позоришта лутака у Никшићу.

ПОЗОРИШТЕ НАЈМЛАЂИХ

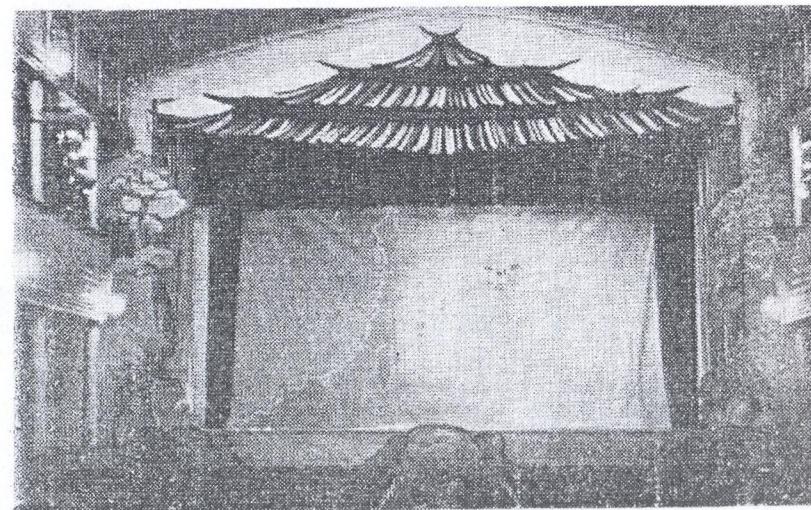
(Наставак са осме стране)

ма и пред храмовима Запада, играла је лутка Марија, која је слала благослове и примала новац. Отуда назив за „марконете“. Шпанија, Португалија, Италија, Француска и др. у луткарском позоришту имале су једној од најомињенијих забава. Гетеа — једног од највећих пјесника и мислилаца свијета — једна мала и беззначајна претстава неког позоришта лутака инспирисала је да напише генијално дјело „Фауст“. Колико је снагу имало позориште лутака и шта оно значи, најбоље нам говоре рушевине малог позоришта, искидане завјесе, исјечени тлумци и „крвате главе“ малих лутака, које је наш добро познати јунак Дон Кихот посјекао и уништио. Сервантес, кроз радњу Кихота, одаје велико признање позоришту лутака и његовом утицају на широке масе и њихову машту. Колико је дато

претстава широм Европе, Азије, Африке? А колико се данас даје у Италији, по трговима и ваншарима? Колико је пак било сличних књижевници Жорж Санд, да има своје кућно позориште и да са пријатељима уређује претставе? Колико ће још таквих бити? Ово позориште има и своје звијезде: кинески Сунухума, ирански Хусејин, енглески Чуди, француски Гињол, наш Ћира, италијански Пинокио.

Послије ослобођења, широм наше земље, основана су многа позоришта лутака. У нашој Републици покренуто је то питање тек у новије вријеме због промањкања кадра и других оправданих разлога.

(Наставак на шеснаестој страни)

Прва слика „Чајиниџе на августовској мјесечини“
у инсценацији В. Афрића

ЗА РАЗМИШЉАЊЕ

У последње вријеме појавило се у нашој штампи неколико члана-ка о питању позоришта, њихова досадашњег броја, вриједности и затварања.

Немам намјере да полемиша са било којим писцем тих чланака, него да изнесем нешто о чему би требало озбиљно размислити. У главном, кроз већину поменутих чланака, произилази да имамо превише позори-шта и да је потребно њихов досадашњи број свести на једну, за нашу финансиске прилике, разумну цифру. Тачно је. Имамо много позоришта, и многа, можда, не одговарају ни својим квалитетом претстава, ни та-ничком опремом, па чак ни радом, ни понашањем извјесних чланова ансамбла, једној озбиљној културној, просвјетној и пропагандној установи.

Ова и оваква позоришта никла су, као гљиве послиje кише, у пери-оду када је сваки нешто већи град и варошица хтјела да има позориште, да не би заостала иза другог града или вароши; кад могу они да имају или да оснивају позориште у том и том мјесту, зашто да га не оснујемо и ми, који имамо више могућности, напреднији смо итд. итд. Тако су отварана позоришта и онђе, где није било озбиљног размишљања о оном што уистину чини позориште — позориштем. Да се узела рачуница у руке и измјериле добре финансиске могућности, не би до тога дошло. Чинjenica је да се на врат на пос састављао и умјетнички и технички ансамбл и попуњавао одасвуд. Преко ноћи су аматери, па и неаматери, са мало смисла, а и без смисла за глуму, извлачени из разних професија и проглашавани и разврставани ко глумци. И то је трајало годинама.

А сада глумца много, треба затварати позоришта, али када сада са оним прекробојним глумцима, који су већ годинама професионалци и стекли извјесна законска права? То је једно питање. А друго, када са свршеним ћацима позоришних академија и школа? Пензионисати старе, дугогодишње глумце, који су стекли право на пензију, или су јој близу. Добро, а ко ће играти оно што играју „стари“? — Зар илади људи? — И сини из академија и школа? — Зар претставе гдје би младићи играли старце, не би личиле помало на претставе средњошколаца, па ма колико млади људи могли креирати старце?

Набачено је и питање физија — стварања путујућих позоришта и слично. Да се не додги да отварање тих и таквих позоришта не буде већи финансиски терет за заједницу него ова досадашња.

Петребно је озбиљно разматрање свих заинтересованих фактора, како би се нашло уистину најбоље рјешење и спријечило, бар за извјесно вријеме, стварање нових позоришта, али и кампањско затварање старих.

Б. КРИЛЕТИЋ

НАШ СИНДИКАТ!

На својој недавној сједници Управног одбора синдикат-ке подружнице дочесена је одлука, да наш колектив мјесечно једанпут обилази радиошта великих предузећа (Први мај, Боксити, Жељезара...). Како би на тај начин, преко тих претстава, што је могуће више, повезали наше радиоштво са позориштем, ради кога оно уствари ту и постоји. Као прва претстава која ће поћи на радиошта биће Добричанинов „Заједнички стан“.

„Іздаја код Новаре“ (Цезар Аркс) на цетињској сцени: Ерик Турман — Илија Петковић и Гилд Турман — Марко Мартиновић.
Режија Ђорђа Вујовића

(Наставак са пете стране)

ва вриједних да буду забиљежени у историјату развјитка Никшићкој позоришта.

Низали су се ликови: Харпагон у Молијеровом „Тврдици“, Зганарел у Молијеровом „Силом пекар“, Максим у „Ћиду“, Селимбег у „Зулумкару“, Илалије у „Пожару страсти“, Јеврем Прокић у „Народном посланику“, Срета чизмар у „Злој жени“, Хаџи Тома у „Коштани“, а у „Ватри и пепелу“ од Мире Пуцове и трао је Др. Белића. Сјећа се и сад оног тријумфалног дана, када је 1950 тај комад на савезној смотри у Београду добио прву награду. Много је ликова остварио Сава од Угњеше до Живана. И кад данас из те богате збирке жели да одабере најмилије, тада се он сјећа Хаџи Томе и Макси-

ма. Каже да се више на сцену не би вратио. Заморен је, а и тешко је то у његовим годинама борити се са текстом.

Па ипак, чули смо и то нас ис-крено радује, да је друг Сава по-зван у Београд због евентуалног учешћа у филму „Зле паре“. Ако се то оствари, радоваћемо се да нашега драгога друга Саву видимо и на екрану, да му се тада још једном одужимо дугим аплаузом за сву ону љубав, сви труд и самопријегор, којег је био пун у току дугогодишњег рада и који му је помогао да на никшићкој сцени оствари читаву плејаду ликова, којих ће се никшићка публика дуго и дуго са симпатијама сјећати.

М. Политео

„СЛУЧАЈ г-ђе ХЕРИСОН“

На Цетињу је приказана америчка комедија „Случај г-ђе Херисон у режији Душана Антонијевића.

На слици: Пими Скот — Илија Петковић, Меји Скот — Вера Петковић, Вилијем Херисон — Вељбина Јошагић, Ронси — Драгица Вицковић и Полицајац — Божко Јаблан.

Први чин „Чајђинице на августовској мјесечини“ у режији В. Афрића, Сакини: Б. Сабрија, Физби: М. Марић, Ошира: Р. Сафунџић.

РЕЗУЛТАТИ КОНКУРСА ЗА ДРАМУ САВЈЕТА ЗА ПРОСВЈЕТУ И КУЛТУРУ

За конкурс су примљене тридесет и двије драме. Између њих жири је одабрао за награду четири и то:

„Бијеле вране“, шифра „Јануар без смијега“, аутор Чедо Вуковић, књижевник;

„Побуњеници с „Георга“, шифра „Немам стана“, аутор Радослав Ротоквић, књижевник;

„Догађај код града Дукље“, шифра „Морача—Сава—Сена“, аутор Брана Томашевић, службеник и

„Човјек, жена и родна земља“, шифра „Примо Дејнитимо“, аутор Никола Вавић, студент Академије за позоришну умјетност.

Све наведене драме награђенесу са по 100.000 динара.

Наши техничари на послу

ПОЗНАЈЕТЕ ИХ АЛИ ИПАК О ЊИМА МАЛО ЗНАТЕ

Пријатиљ је сједјети у удобној фотељи у гледалишту и смијати се несташницима Потеа, дивити се панорами Рима у „Дунду Мароју“. Аплауз на крају, смијех и раздраганост публике, највећа награда за глумце, редитеља и...

...и оне о којима мало знате.

Зато ћемо вас упознати са њима, јер не мало труда уложе они у сваку претставу.

Илију Лалатовића „Ика“, шефа бине, ко не познаје?! Весео, насладан и на улици и у кафани, и у сусрету са људима и, некада, када је са успјехом брио боје „Сутјеске“ на зеленом пољу. На послу, познајемо га само ми, који са њима сарађујемо — марљив је, одговоран. Такав је од оног дана, кад се први пут 1949 дигла завјеса у нашем позоришту, па до данас.

Сад је на сцени. За који секунд претстава треба да почне. Он врши посљедњу контролу сцене.

Душан Дендић — „Шоро“. Човјек којему ништа није тешко, који не зна за умор. Ево га сад спремног да ово стабло премјести тамо где му сценограф каже. Куће диже, стабла пресађује, зидове руши и тада му не прилагоде. Публика је нервозна и не воли дуге паузе, то зна Шоро.

Цветко Николић и Јово Калуђеровић су отскора код нас и већ у свemu помажу Илији и Шору.

Сумрак се хвата. Свјетла се на позорници гасе. Душко Мартиновић је онај, који на сцени импровизује час дан, час ноћ.

Данас Помет, сјутра Јапанац. Данас Пере, сјутра Гејша, све је то дјело наше вриједног власуљара и шминкера Свете Тмушића.

Мислите да ће вас Боса Мартиновић послужити кафом? Варате се, она се спрема само да изнесе потребну реквизиту на сцену за омиљени комад никшићке публике „Зону Замфирову“.

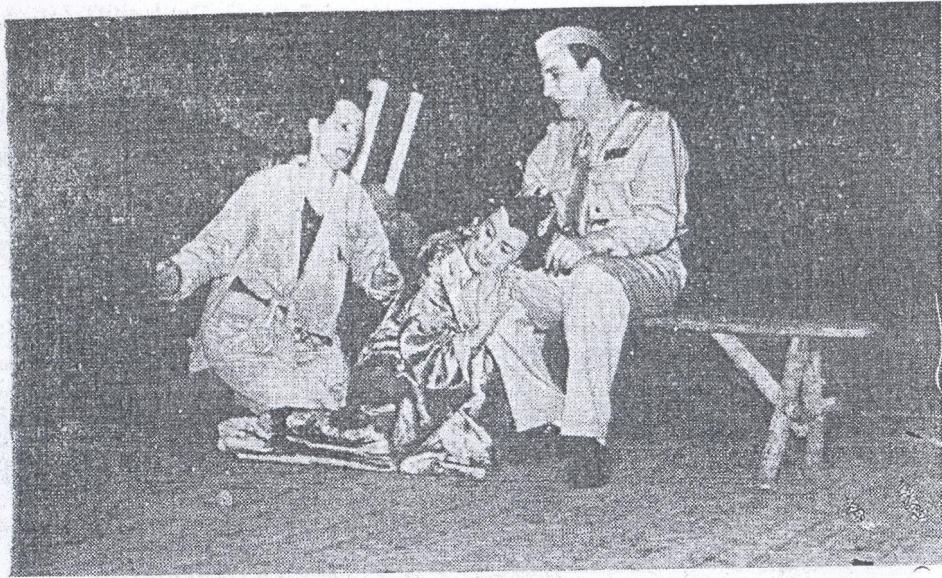
Дај Мићко Вујановић на својој машини шета кроз разне земље, кроз разне епохе.

Шпањолски болеро, јапански кимоно, америчка униформа, црногорска ношња, партизанска униформа, фрак и дроњаци костим Сакини. Све то ствара наши вриједни Мићко.

Ту у радионици мајстора Ђоке Брајовића отпочела је градња римског трга у „Дунду Мароју“. Од легава, лесонита, тачно по скцијама сценографа — он ће изградiti декор. Илија и Шоро ће разапети платно, сликар сценограф обарбати, и тада на претстави, кад Јово дигне завјесу, Душко освијетли сцену и пред нама блиста римски трг. Међу гледаоцима видјећемо често и нашег мајстор Ђока, како се задовољно смјешка.

ИСПРАВКА

У прошлом двоброжу нашега листа поред неколико штампарских грешака поткрадла се и ова, на чему се извинjavамо својим читаоцима: у чланку „Умјесто уводне ријечи“, у трећем реду одозго, где стоји: ...управа синдикалне подружнице при Градском позоришту у Никшићу... А треба да гласи: Управа синдикалне подружнице при Народном позоришту у Никшићу.

Трећи чин „Чајенице...“ Сакини, Физбик
Лотосов цвијет: Л. Политео

(Наставак са девете стране)

Шта једно позориште лутака значи, знају они у чијем мјесту ради а још боље наставници, којима је позориште лутака помоћ у настави. Ако се импресивност сцене зна искористити и нарочито подвучи, онда је успјех боли и бржи. У томе је његова власнитна улога. Доста појава дјеца доживљавају емотивно, јер је за њих живот нешто што треба испитати, те не могу дати неки суд. Постоји код дјеце скала психичког развоја, па је потребно сваку ситуацију у које се дијете доводи ускладити са интелектуалним и емотивним стадијем. Код куће, у обдаништима, у домовима и школама, постоје правила по којима је све регулисано, али о филму, позоришту и односу дјеце према истима, не постоји, како код родитеља тако ни код наставника, ништа одређено. Вјерујемо, да више неће бити потребно да се пише на рекламијима таблама: „Недозвољен“ и „Забрањено за

младеж“, јер ће школска и предшколска дјеца наћи своје право мјесто у позоришту лутака и дјечјем биоскопу који ће ускоро dati своје прве претставе у нашем граду.

Код нас, у Никшићу, оснива се прво позориште лутака. За сада је позориште најмлађих припојено Народном позоришту с перспективом да се оснује и пионирско, те да се пионирско и луткарско развију у самосталну културну установу. Рад ове установе обухватиће и питање оснивања мањих позоришта при школама (учионична позоришта) по околним мјестима.

То позориште учиниће доста за развој позоришне умјетности и подибићи ће културни ниво широких народних маса. Оно је током вјекова било слободно, кроз њега су проговарала народна стремљења, било мјесто критике и напада, ризница народне маште и оглеђало народног стваралаштва.

В. Жижкић

„ПРОМЕТ“ ТРГОВИНСКО ПРЕДУЗЕЋЕ МЈЕШОВИТОМ РОБОМ — НИКШИЋ

— НЕ ЗНАМ!

Дигао сам кредит, нешто уштедио, треба неке ствари да купим? АЛИ ГДЈЕ? ГДЈЕ СУ ЦИЈЕНЕ СОЛИДНЕ, А КВАЛИТЕТ ДОБАР?

— Е ТО ЈЕ БАР ЛАКО.

Добар квалитет, цијене со-
лидне, услуга примјерна.

ДОБИЋЕТЕ

Код „ПРОМЕТА“ - продавница „Избор“

Исто предузеће „Рубља“

Исто предузеће „Гвожђар“

Исто предузеће „Тканина“

Исто предузеће „Намјештај“

ТРЕБА МИ:

Штоф за одијело са при-
бором, радна одијела и ко-
шуље, шпорет и посуђе,
душеви, јоргани, чаршави
и намјештај.

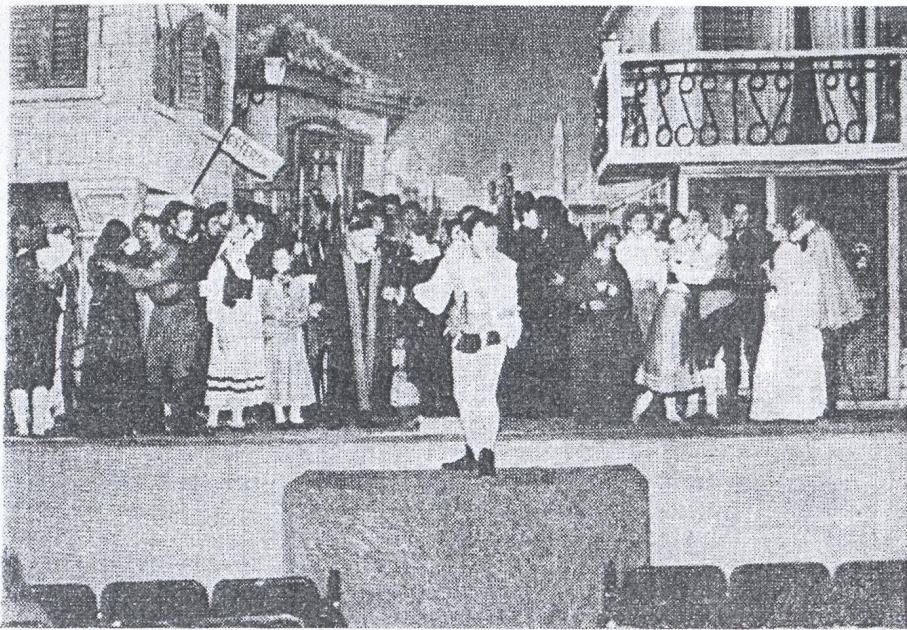
СВЕ СВОЈЕ ПОТРЕБЕ

у текстилу, конфекцији, краткој и пле-
теној роби, као и намјештају и гвожђа-
рији, добићете код „Промета“ - Никшић

ДОБРА ПОСЛОВНА ВЕЗА

са велетрговином и једним дијелом са
индустријом, брза и стручна набавка,
и већим дијелом добар и стручан кадар
у нашим продавницама, које праве велики
промет, омогућава нам да по најповољ-
нијим цијенама и у добром асортиману
набавимо индустриску робу за наше тр-
жиште, — те да је и потрошачима дамо
ПОД ИСТИМ УСЛОВИМА

„ПРОМЕТ“
ТРГОВИНСКО ПРЕДУЗЕЋЕ МЈЕШОВИТОМ РОБОМ — НИКШИЋ

Завршна сцена Дражићевог „Дунда Мароја“
у режији В. Афића

САМО ДЕТАЉИ

„Само што сваки мали критикант не смије сам себе сматрати публиком, а онај, ко се разочарао у својим очекивањима, нека мало испита сам себе, каква су му била очекивања. Не може свако, ко осјети љепоте једног комада, правилну игру једног глумца, просудити вриједност и спих осталих. Човјек, који има једнострани укус, нема уопште укуса, али је зато често тиме пристраснији. Прави је укус, узвеши уопште, укус који обухвата све врсте љепоте, али ни од једне не очекује више уживања и одушевљења него што му она према својој врсти може дати. Бројне су степените, што их позорница у настојању мора прећи до врхунца савршености, али покварена је позорница од те висине, наравно, још удаљенија.“

* * *

„Највећа се финића драмског критичара показује у томе, ако у сваком случају свиђања или несвиђања умије без погрешке разликовати, што и колико од тога на рачун пишчев, а што на рачун глумчев. Приговарати једном због кривње другог, значило би покварити оба. Једноме одузмемо одважност, а другога цијенимо превише сигурним.“

Глумац може захтјевати, да се у том погледу нази на највећу строгост и непристрастност. Писац се може у свако вријeme оправдати; његово дјело остаје, па нам може увијек бити предочено. Али глумчева је умјетност у свом дјеловању прслазне природе. Његове добре и лоше стране прохује једнако брзо, а неријетко се догађа, да је моментано гледаочево расположење више допријело од самога писца, да је покоја ствар извела на гледаоца јачи утисак“.

(Лесинг: „Хамбуршка драматургија“)

X Y M O P

1936 године гостовало је једно путујуће позориште у Ужицу. У комаду „Ослобођење Косте Шљуке“ играо је, као гост, Косту наш велики умјетник Добрица Милутиновић. За вријеме суђења пита претсједник суда Косту: „Имате ли бранитеља?“ Оптуженни Коста (Добрица) према тексту комада одговара: „Немам и не треба ми, моја савјест је мој бранитељ!“ — У публици се као гледалац тада налазио познати боем и велики пријатељ позоришта и глумца, ужички адвокат Сима Терзић, који се толико уживио с Добричином улогом, да је у том моменту устао и гласно рекао: „Ја браним Добрицу и то бесплатно!“ — На то се Добрица окрене публици: „Хвала друже Симо!“ и настави своју улогу.

**

За вријеме окупације 1941 године Удружење глумаца у Београду оснују позориште од глумаца, који су били прогонjeni из разних позоришта у Хрватској, Босни, Македонији итд. То позориште давало је претставе на Коларчевом универзитету. Међу осталим стварима на репертоару је била и „Коштана“. За вријеме једног извођења „Коштане“, у последњем чину, кад је Коштана рекла Митку: „Ах газдо, води ме!..“ глумац који је играо Митка одговара: „Куде... Куде бре...? — Горе авиони, доље тенкови... Куде-ћеш бре...?“

ТРГОВАЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ „ПРЕХРАНБЕНО“ НИКШИЋ

Снабдијева потрошаче града и среза потребним артиклима, преће својих 16 трговачких радњи, по најповољнијим цијенама.

АРТИКЛИ:

Све врсте брашна, шећер, уље, масти, пиринач увозни и домаћи, разна тијеста, сухомеснати производи, свеже месо, алхоколна пића, чоколадни производи, бонбони, кекси, сапун, цигарете итд.

ПОТРОШАЧИ НЕ ЗАБОРАВИТЕ:

Цијене солидне, асортиране робе богате и разноврстане, услуга брза и солидна. — Све вам то пружа

Трговачко предузеће „ПРЕХРАНБЕНО“ — Никшић

За сва обавјештења обратите се на телефон бр. 28

Десет премијера Которског позоришта

За овогодишњу сезону Которско позориште је већ остварило највећи дио свога репертоара, који је досад приказиван углавном у Котору и у најближим мјестима на нашем приморју.

Позоришни репертоар сачињавају десет премијера у сезони: Крањецов „Пут у злочин“, Крлежина драма „У агонији“, Фодорова „Матура“, Русенова „Кад нађију дјеца“, Нушићева „Госто министарка“, Ђорђевићев „Мачак у чизмама“, Хопрудов „Узоран муж“, Лоркове „Крававе свадбе“, Јубишић „Вукац Паштровић“ и Станковићева „Коштана“.

Младо Которско позориште, које је у овој сезони нарочито активно, о чијој се „судбини“ прављало преко штампе, неће бити затворено. Укидањем Градског симфониског оркестра у Котору позориште ће, како смо обавијешти, наставити са радом.

DUBRAVA TRGOVACKO PREDUZEĆE NAMALO DUBROVNIK

Put Republike 1 Telefon 504

NE ZABORAVITE, да ћете у нашим трговинским радnjama u gradu i kotaru biti najbolje posluženi u prehrani, текстилу i гвоžđariji

NUDIMO VAM

SA NAŠIH SAVREMENO
UREDJENIH SKLADIŠTA:

- ◎ Gradevni materijal
- ◎ Autogume i autodjelove
- ◎ Staklo i rezanu opremu
- ◎ Tekstil i namještaj

„S R Đ“
PODUZEĆE ZA PROMET INDU-
STRISKOM I TEHNIČ. ROBOM
D U B R O V N I K
Telefoni: 109, 172 i 290

BUDUĆNOST

VELETRGOVACKO I OTKUPNO PODUZEĆE

— D U B R O V N I K —

Telefoni: 494, 403 i 552

OTKUPLJUJE: vino, rakiju i poljoprivredne proizvode
po najpovoljnijim dnevnim cijenama

NUDI: tekstilne proizvode, industrijsku i prehranbenu robu, sve vrste gradevinskog materijala i sobni namještaj

ŠOFERI: posjetite naše skladište autodjelova i guma.
Dunlop i Michelin gume su najzdržljivije, pa
prema tome i najjeftinije